اۋتونوميالى رايونىمىزدىڭ بارلىق قىستاعىندا تولىمدى قىستاق شىپاگەرى بولدى

(باسى 1 - بەتتە)

"بۇرىن قان قىسىمىن ولشەۋ، دەنساۋلىق تەكسەرتۋ ٴۇشىن اۋتوكولىككە وتىرىپ اۋىلعا نەمەسە اۋدانعا شاپقىلايتىنبىز، قازىر قىستاق ەمحاناسى سالىنىپ ٴبىتتى، ٴبىز دە ٴۇيىمىزدىڭ ماڭىندا - اق اۋرۋ كورسەتە الاتىن بولدىق"، - دەيدى جارباق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى تۇرسىنحان ماموت.

نەگىزگى ساتى ەمدەۋ قۇرىلىمدارى — جالپى ەمدەۋ جۇيەسىنىڭ "نەرۆ ۇشتارى"، اۋتونوميالى رايوندىق دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتى نەگىزگى ساتى دەنساۋلىق ساقتاۋ باسقارماسىنىڭ باستىعى گۋ ۆيجياڭنىڭ تانىستىرۋىنشا، كەدەي حالىقتىڭ اۋرۋ كورسەتەتىن جەرى بولۋ، اۋرۋ كورسەتەتىن شىپاگەرى بولۋ سياقتى نەگىزگى ەمدەۋدەن قاماتاماسىز ەتىلۋىن جۇزەگە اسىرىپ، از ساندى جەرلەردە قۇرىلىم بولماۋ، شىپاگەر بولماۋ، ٴبىر ٴبولىم قۇرىلىمداردىڭ نەگىزدىك قۇرىلعىلارى ولشەمگە جەتپەۋ سياقتى كورنەكتى ماسەلەلەردى شەشۋ ٴۇشىن، اۋتونوميالى رايونىمىز بيىل جىل باسىندا "ماسەلەلەردىڭ ٴبارىن شەشۋ" حابارلاندىرۋىن شىعارعان، سونداي - اق كوپ رەت نەگىزگى ساتىعا بارىپ قۋزاپ، جەتەكشىلىك ەتىپ، شاقىرىپ سويلەسكەن، جەر - جەر جاڭادان سالۋ، وزگەرتىپ كەڭەيتىپ سالۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى ولشەمدەندىرۋ قۇرىلىسى قىزمەتىن جوعارى ولشەممەن ىلگەرىلەتكەن، 12 - ايدىڭ سوڭىنان بۇرىن سالىنىپ بىتكەن اۋىل - قىستاق ەمدەۋ قۇرىلىمدارىنىڭ ادام، جابدىق، ٴدارى - دارمەك، اسپاپتارىنىڭ بارلىعىن تۇگەلدەي دايىنداپ بولادى ەكەن.

اۋىل - قىستاق شىپاگەرى — قالىڭ اۋىل - قىستاق تۇرعىندارىنىڭ سالاماتتىعىن قورعاۋشى، اۋتونوميالى رايونىمىزدا ٴبىر ٴبولىم قىستاق شىپاگەرلەرى اۋىل - قىستاق شىپاگەرىنىڭ جۇمىس جۇرگىزۋ تولىمدىلىعىن الماعان. قىستاق شىپاگەرلەرى "اقتاڭداقتىقتار"دى تۇبەگەيلى وزگەرتۋ ٴۇشىن، بيىل اۋتونوميالى رايونىمىز اۋىل - قىستاق شىپاگەرلەرىنىڭ تولىمدىلىق ەمتيحانىن 2 رەت كوبەيتىپ ورنالاستىردى، سونداي - اق باعىتتامالى قىستاق شىپاگەرلەرىن باۋلۋ سەرپىنىن كۇشەيتتى.

ياركەن اۋدانى ارال اۋىلى تۇگەمەنباسى قىستاعىنىڭ 57 جاستاعى قىستاق شىپاگەرى تۇرسىن امەت بيىل ەمتيحانعا قاتىناسىپ قىستاق شىپاگەرى تولىمدىلىق كۋالىگىن الدى. ول كۋالىگىن ۇستاپ تۇرىپ اسەرلەنە بىلاي دەدى: "31 جىل قىستاق شىپاگەرى بولىپپىن، بۇرىن ٴدارى ساندىعىن ارقالاپ تۇس - تۇسقا شاپقىلاپ جۇرەتىنمىن، قازىر كۋالىكتى اسىپ قويىپ، جاپ - جارىق قىستاق ەمحاناسىندا وتىرىپ قىزمەت ىستەيمىن، مەن بۇعان ىشتەي قاتتى قۋانىپ تۇرمىن".

"قازىر كەيبىر قىستاق شىپاگەرلەرىن اۋىل - قالاشىق ەمحانالارى جەبەرگەن نەمەسە ەمدەۋ بىرلەسكەن تۇلعاسى ورىندارى سايكەستىرىپ جىبەرگەن". اۋتونوميالى رايوندىق دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتى علىم - تەحنيكا، وقۋ - اعارتۋ باسقارماسىنىڭ باستىعى شۋي پەيلاننىڭ تانىستىرۋىنشا، وسىعان وراي اۋتونوميالى رايونىمىز تاعى 3600 ورتا تەحنيكۇم ماعلۇماتىندا يە قىستاق شىپاگەرىن تاربيەلەيدى ەكەن. قازىر ورتالىق قازىنا اۋتونوميالى رايونىمىزعا بەرەتىن جاردەماقى قارجەسىنا جاڭادان 26 ميلليون يۋان قوسىپ، 26 كەدەي اۋداندا (قالا) قاشقتان مەديتسينالىق ٴبىلىم اسىرۋ ورتالىعىن قۇرماق، بۇل اۋىل - قىستاق شىپاگەرلەرىنىڭ الىسقا بارماي - اق "ٴبىلىم تولىقتاۋ پۋنكتى" بولىپ، ولاردىڭ اناعۇرلىم كوپ مەديتسينالىق بىلىمدەر يگەرۋىنە، بۇقارانىڭ سالاماتتىعى ٴۇشىن اناعۇرلىم ويداعىداي قىزمەت وتەۋىنە مۇمكىندىك جاسايدى ەكەن.

شينجياڭ ورمان ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ باس اترەتى ماڭدايشالىق اسىپ قۇرىلدى

ٴتىلشىمىز **ياڭ شۋحان** 12 - ايدىڭ 29 - كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 12 - ايدىڭ 26 - كۇنى شينجياڭ ورمان ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ باس اترەتى ماڭدايشالىق اسىپ قۇرىلدى.

شينجياڭ ورمان ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ باس اترەتىنىڭ تۇركىنى — قارۋلى ساقشى شينجياڭ ورمان باس اترەتى، 2002 - جىلى 10 - ايدىڭ 10 - كۇنى قۇرىلعان. شينجياڭ ەكولوگياسىن قورعاۋدىڭ كاسىپتىك كۇشى رەتىندە ىلگەرىندى - كەيىندى قورعانۋ مىندەتىنە 296 رەت، ٴورت ٴسوندىرۋ شايقاسىن جۇرگىزۋگە 104 رەت ۇيىمداستىرىپ، 17 جىل بويى ەلەۋلى، ەرەكشە ٴىرى ورمان ٴورت اپاتى تۋىلماۋداي ناتيجەگە قول جەتكىزگەن.

2018 - جىلى 10 - ايدىڭ 1 - كۇنى ورتالىقتىڭ رەفورما ورنالاستىرۋىنا ساي، قارۋلى ساقشى ورمان اسكەري ٴبولىمى تۇپتىق قاراستىلىعىن وزگەرتىپ، تۇتەنشە جاعدايلاردى مەڭگەرۋ مينيسترلىگىنە وتكىزىپ بەرىلىپ، مەملەكەتتىك جالپىلىق ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ، قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ قوسىنىنا اينالدى. باستىسى، ورمان جانە جايىلىم ٴورتىن ٴسوندىرۋ، قاتەردەن اراشالاۋ، قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ، ەرەكشە اپاتتار بويىنشا قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ سياقتى جالپىلىق شۇعىل جاعدايلارعا توتەپ بەرۋ بويىنشا قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ مىندەتىن ارقالاپ، قاتىستى قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ ارەكەتتەرىنە قولباسشىلىق ەتۋگە، ورنالاستىرۋعا، ماڭىزدى ماجىلىستەردىڭ، كولەمدى قيمىلداردىڭ ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ حاۋىپسىزدىگىن قورعاۋ قىزمەتىنە ات سالىسۋعا جاۋاپتى؛ ورمان جانە جايىلىم ورتىنەن ساقتانۋ، ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ بويىنشا باقىلاۋ، زاڭ اتقارۋ، سونداي - اق ٴورت شىرعالاڭىن تەكسەرىپ ٴبىر جايلى ەتۋ سياقتى قاتىستى قىزمەتتەرگە جاۋاپتى.

قۇرىلىم جاڭالانعانان بەرى، شينجياڭ ورمان ٴورت ٴسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ باس اترەتى "ارنايىلانۋ، جۇيەلىلەنۋ، ولشەمدەنۋ" تالابىنا ساي، اپاتتان الدىن الا ساقتاندىرۋ، اپات جاعدايىن حابارلاندىرۋ تۇعىرىن كەمەلدەندىرۋ، بىرىكتىرۋ، ٴورت حاۋىپىن، جەر سىلكىنىسىن، اۋا رايىن تەكسەرۋ جۇيەسىن كەڭەيتىپ، اپات ٴبىرىنشى شەبىنىڭ احۋالىن ٴبىلۋ، ينفورماتسيا الۋ جانە قولباسشىلىق ەتۋ، مەڭگەرۋ قابىلەتىن جوعارىلاتتى. شينجياڭنىڭ اپات ەرەكشەلىگىمەن ۇشتاستىرىپ، جالپىلىق شۇعىل جاعدايلارعا توتەپ بەرۋ بويىنشا قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ ۇلكەن اترەتى جانە ىلە تارماق اترەتى ٴوڭىر اتتاعان ٴورت ٴسوندىرۋ قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ اترەتى سىندى 2 نەگىزگى كۇشتى قۇرىپ، جارتىلاي كاسىپتىك جانە بەي كاسىپتىك ٴورت سوندىرۋگە سەپتەلگەن كۇشتەردى بىرىكتىردى، ەل ٴىشى - سىرتىنان الىپ جۇرۋگە قولايلى، مودۋلدى، زەردەلى كاسىپتىك قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ جابدىقتارىن ەنگىزىپ، "1+N" جالپىلىق شۇعىل جاعدايلارعا توتەپ بەرۋ بويىنشا قۇتقارۋ - كومەك بەرۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، مەملەكەتتى جوعارى ٴونىمدى اتقارۋعا پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

بىلىك جۇرگىزۋ ونەرىن كۇشەيتىپ، جوڭگە سالۋ قابىلەتىن جوعارىلاتۋ كەرەك

(باسى 1 - بەتتە)

مەملەكەتتى جوڭگە سالۋ جۇيەسى مەن جوڭگە سالۋ قابىلەتىن وسىزامانداندىرۋدى ىلگەرىلەتىپ، پارتيانىڭ شينجياڭدا بىلىك جۇرگىزۋ نەگىزىن ۇزبەي كۇشەيتۋدە، پارتيانىڭ شينجياڭدا بىلىك جۇرگىزۋ ورنىن بەكەمدەۋدە، ٴسوز جوق، جوڭگە سالۋ قابىلەتىن كورنەكتى تۇردە جوعارىلاتىپ، ادال، كىرشىكسىز، جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن جوعارى ساپالى، ماماندانعان كادرلار قوسىنىن قۇرۋ كەرەك.

لي پىڭشين بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ۇيرەنۋگە ٴمان بەرىپ، پارتيانىڭ جاساماپاز نازارياسىن يگەرۋ قابىلەتىن شىن مانىندە كۇشەيتۋ كەرەك. شي جينپيڭنىڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن سانالى تۇردە ىرىقتىلىقپەن ۇيرەنىپ، دەر كەزىندە بىلەسە ۇيرەنىپ، ٴىس جۇزىندىكپەن بىرلەستىرە ۇيرەنىپ، شىنايى بەرىلە، شىنايى اتقارا ۇيرەنىپ، جەتە ۇيرەنۋگە، جەتە تۇسىنۋگە، شىنايى تياناقتاندىرۋعا كۇش سالۋ كەرەك. كاسىپتىك بىلىمدەردى ۇيرەنۋ قابىلەتىن شىن مانىندە كۇشەيتىپ، ٴبىلىم دەڭگەيىن، ماماندانۋ دەڭگەيىن ۇزبەي جوعارىلاتۋ كەرەك. حالىقتى ۇستاز تۇتۋ، بۇقارادان ۇيرەنۋ قابىلەتىن كۇشەيتىپ، حالىق بۇقاراسىنان ۇزبەي ٴنار جانە كۇش قابىلداۋ كەرەك. بەتالىستى دۇرىس يگەرىپ، ساياسي باسشىلىق ونەرىن كۇشەيتۋ كەرەك. "ٴتورت تانىم"دى شىن مانىندە كۇشەيتىپ، "ٴتورت سەنىم"دى بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋ"دى ورىنداۋ كەرەك. ساياسي تالاپتى تياناقتاندىرىپ، ساياسيدى دارىپتەۋدى پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن باتىل دايەكتىلەندىرۋ ارەكەتىندە شىنايى ايگىلەۋ كەرەك. ساياسي قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، ماسەلەگە ساياسي تۇرعىدان تالداۋ جاساۋعا، شەشۋگە شەبەر بولىپ، پارتيا مەن حالىق جۇكتەگەن جاۋاپكەرشىلىكتى شىنايى ارقالاۋ كەرەك. ەكپىندەي العا باسىپ، رەفورما جاساۋ، جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. بارلىعىندا ٴىس جۇزىندىكتى شىعار ٴتۇيىن ەتۋدەن جازباي، ينتەرنەت زاڭدىلىعىن يگەرۋ قابىلەتىن ۇزبەي جوعارىلاتىپ، رەفورمانى ۇزبەي تەرەڭدەتىپ، رەفورمادا تىڭعىلىقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. جاڭا داموۋ ۇستانىمىن دايەكتىلەندىرىپ، علىمي داموۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋ نىسانا مىندەتىن ارقاۋ ەتىپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ داموۋ زاڭدىلىعىنا بويسۇنىپ، داموۋدىڭ ساپاسى مەن ونىمدىلىگىن شىن مانىندە جوعارىلاتۋ كەرەك. زاڭمەن جوڭگە سالۋ وي جەلىسىنە تابانداي بولىپ، زاڭ بويىنشا بىلىك جۇرگىزۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. زاڭمەن جوڭگە سالۋعا دەن قويىپ، زاڭمەن جوڭگە سالۋ وي جەلىسىن كۇشەيتىپ، ٴتۇزىمدى اتقارۋ قۋاتىن كۇشەيتۋ كەرەك. جۇرت تىلەگىن ۇيىستىرىپ، بۇقارالىق قىزمەت قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. حالىق ٴۇشىن قىزمەت وتەۋ ٴتۇبىرلى ماقساتىن ەستە بەرىك ساقتاپ، حالىق تۇرمىسىن كۇش سالا قاماتاماسىز ەتىپ، جاقسارتىپ، مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا حالىق قالاۋىن تاۋىپ، جۇرت كوڭىلىن جادىراتۋ كەرەك. شىنايى يگەرىپ، ناقتى ىستەپ، تياناقتاندىرۋدى مىقتاپ يگەرۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. جاۋاپكەرشىلىكتى باتىلدىقپەن ارقالاپ، بايىپتىلىقپەن ىستەپ، شەگە قاعۋ رۋحىمەن قىزمەتتەردى ناقتى، ىجداعاتتى، ويداعىداي ىستەۋ كەرەك. ورنىقتىلىقتى قورعاپ، حاۋىپ - قاتەردى مەڭگەرۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋ كەرەك. ساقتىق دابىلىن ۇزاق قاعۋعا قىراعىلىقتى ۇدايى ساقتاۋعا تاباندى بولىپ، ۇستىنەن وڭاۋ مەن تۇبىرىنەن وڭاۋدى ۇشتاستىرىپ، كەشەندى شارا قولدانىپ، تولىق سارالاپ، حاۋىپ - قاتەردەن ساقتانىپ، اركىم ٴوز جاۋاپكەرشىلىگىن ٴبىلىپ، اركىم ٴوز جاۋاپكەرشىلىگىن ارقالاپ، شينجياڭ قوعامىنىڭ كەلەلى جاعدايىنىڭ ٴورتىس جاراسىمدى، ورنىقتى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. كۇرەسكەرلىك رۋحتى اسقاقتاتىپ، كۇرەسكەرلىك قابىلەتتى كۇشەيتۋ كەرەك. ورنىقتىلىقتى قورعاۋدىڭ ٴبىرىنشى شەبىنە، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ نەگىزگى شايقاس مايدانىنا، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋدىڭ ەڭ الدىڭعى شەبىنە سانالىلىقپەن بارىپ، پارتيالىلىقتى شىڭداپ، ستيلدە ىسىلىپ، دارىندى ٴوسىرىپ، وتانىمىزدىڭ شينجياڭىن جاقسى قورعاۋ، جاقسى ورنىقتىرۋ، جاقسى دامىتۋ كەرەك.

لي پىڭشين بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: بۇكىل رايونداعى ٴار دارەجەلى پارتيا مەكتەپتەرى (اكىمشىلىك شۋەيۋان) پارتيا مەكتەبى پارتيالىق سييات الۋ ٴتۇبىرلى پرينسيپىنە بۇلجىماستان تاباندى بولىپ، شي جينپيڭنىڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسى جانە جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جوڭگە سالۋ جالپى جوباسى جونىندەگى جۇيەلى زەرتتەۋدى ۇزبەي تەرەڭدەتىپ، مەكتەپتى دارىندىلار ارقىلى كۇشەيتۋگە، مەكتەپتى ساپا ارقىلى تۇلعالاۋعا، مەكتەپتى قاتاڭ جوڭگە سالۋعا، مەكتەپتى علىمي باسقارۋعا تاباندى بولىپ، ادال، كىرشىكسىز، جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن جوعارى ساپالى، ماماندانعان كادرلار قوسىنىن باۋلىپ جەتىلدىرۋگە، اناعۇرلىم زور ۇلەس قوسۋ كەرەك.

رايونىمىزدىڭ ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعىنىڭ العاشقى تابىسى مول بولدى

(باسى 1 - بەتتە)

ٴوندىرىس - وقىتۋ - زەرتتەۋدە سايكەسۋدى، جاڭالىق اشۋدى ىلگەرىلەتىپ، جوعارى مەكتەپتەردى دامۋعا جاڭالىق اشۋ ارقىلى دەم بەرۋ ستراتەگياسىن اتقارۋعا بەلسەنە ات سالىسۋعا ىنتالاندىرۋداعى ماڭىزدى شاراسى. تاياۋدا جاريالانعان ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى تىزىمىندە شينجياڭ اۋىل شارۋاشىلىق داشۋەسى "جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى سابالى، جوعارى ٴونىمدى ماقتاسىن ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى"نىڭ، شينجياڭ داشۋەسى "مەملەكەت حاۋىپسىزدىگىن زەرتتەۋدى ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى"نىڭ، شينجياڭ مەديتسينا داشۋەسى "شينجياڭنىڭ سالماقتى اۋرۋلاردان ساقتانۋ - ەمدەۋىن جانە جەتىستىكتى كادەگە جاراتۋىن ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى"نىڭ اتى بار ەكەن. بۇل وقۋ - اعارتۋ مينيسترلىگىنىڭ 3 ورتالىقتى سايلاسات جاعىنان قولداۋىن جانە كاسىپ جاعىنان جەتەكشىلىك ەتۋىن بىرتىندەپ كۇشەيتىپ، ورتالىق قۇرىلىسىنىڭ نەگىزگى تۇلعاسىن ۇستىنە العان جوعارى مەكتەپتەرگە علىمي زەرتتەۋ سايكەستى رەفورماسى جاعىندا الدىمەن قولداۋ كورسەتەتىندىگىن بىلدىرەدى.

قۇرۋدىڭ العاشقى كەزىندە بولسا دا شينجياڭ اۋىل شارۋاشىلىق داشۋەسىنىڭ سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى علىمي زەرتتەۋ جەتىستىكتەرىن كادەگە جاراتۋعا دەم بەرۋ، سايكەستى رولدى كۇشەيتۋ سياقتى جاقتاردا العاشقى ونىمدىلىككە يە بولدى. بيىل بۇل ورتالىق قوسىنى SCI ديسسەرتاتسياسىنان 12سن جاريالادى، بىلتىرعىمەن سالىستىرعاندا 8 ديسسەرتاتسيا كوبەيىپ، تاريحتاعى ەڭدى جاراتتى؛ تاياۋدا مەملەكەت تاعى جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلاردى ەڭگىزۋ جوسپارى ارقىلى جوڭگو اۋىل شارۋاشىلىق علىمدار اكادەمياسىنىڭ ماقتا زەرتتەۋ ورنىنىڭ تەرەكتى كۇشتەرىن ورتالىققا كەلىپ علىمي زەرتتەۋ جانە وقىتۋ سياقتى جەتەكشىلىك ەتۋ قىزمەتتەرىن ورىنداتۋعا تاڭداپ جىبەردى. "ٴبىز 4 جىلدىق ينانالى قۇرىلىس ارقىلى ٴبىر توپ وزىق دارىندىلاردى جيناپ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ارقىلى ماقتا تۇقىمى بايلىعىندا جاڭالىق اشۋ مەن جاڭا سورت جەتىلدىرۋ، ماقتانىڭ فيزيولوگيالىق ەكولوگياسى مەن جوعارى ٴتۇسىمدى، جوعارى ٴونىمدى ەگۋ سياقتى 3 زەرتتەۋ سالاسىندا نىسكەرلەي زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، ورتالىقتىڭ مەملەكەتتىك ماقتادان علىم - تەحنيكالىق جاڭالىق اشۋدا ارقا سۇيەيتىن بازاسىنا اينالۋىن ٴۇمىتتەنەمىز"، - دەپ تانىستىردى ورتالىقتىڭ جاۋاپتىسى.

ۇعىسۋعا قاراعاندا، شينجياڭ داشۋەسىنىڭ سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى، باستىسى، شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جانە ەكولوگيالىق وركەنيەتىنىڭ سايكەستى داموۋى، شينجياڭداعى زاڭمەن جوڭگە سالۋ سياقتى 6 بەتالىستى ارقاۋ ەتىپ، بىرلەسىپ قامال الۋ زەرتتەۋىن ورىستەتكەن. شينجياڭ مەديتسينا داشۋەسىنىڭ سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعىنىڭ بىرلەسىپ قامال الۋ زەرتتەۋ بەتالىسى — شينجياڭداعى سالماقتى اۋرۋلاردىڭ تۋىلۋ سەبەبىن جانە اۋرۋعا شالدىقتىرۋ مەحانيزمىن، شينجياڭ سالماقتى اۋرۋلارعا مولەكۋلالىق دياگنوز قويۋ جانە ساقتاندىرۋ، ەمدەۋ، شينجياڭنىڭ سالماقتى اۋرۋلاردان ساقتانۋ، ەمدەۋ جاڭا تەحنيكاسى جانە ونى قولدانۋ بولماق.

اۋتونوميالى رايوندىق وقۋ - اعارتۋ مەڭگەرمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى مىنالاردى ٴبىلدىردى: ولكە - مينيسترلىك بىرگە قۇرۋ، سايكەسۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالىعى جوعارى مەكتەپتەردىڭ "قوس بىرەگەي" قۇرىلىسىن جىلدامدىقتى ارتتىرىپ، ونىمدىلىكتى كۇشەيتىپ، جوعارى ساپادا ىلگەرىلەتۋگە پارمەندى تىرەك ازىرلەيدى، سونىمەن بىرگە علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى جانە زەرتتەۋدى جۇزەگە اسىرۋ ارقىلى ٴوڭىردىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋىنا دەم بەرەدى، حالىق تۇرمىسىنىڭ جاقسارۋىن جەبەيدى.

شاعىن تىكە تاراتۋ ۇلكەن بازارعا ۇلاستى

(باسى 1 - بەتتە)

2019 - جىلدىڭ باسىندا نۇرگۇل قاشقار جياڭگوگو اۋىل شارۋاشىلىعى علىم - تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ شاقىرۋىنا ساي، جوبالاۋ بولىمىندە جاڭالىق اشۋ قىزمەتىمەن اينالىسادى. نۇرگۇل اسىم كەلبەتىمەن جانە ونەر كورسەتۋ ەرەكشەلىگىمەن تەز ارادا كوزگە تۇسەدى. قىزمەتتەستەرى وعان: "قازىر تىكە تاراتۋ ەرەكشە دابىرالى بولىپ جاتىر، سىناپ كورمەيسىڭ بە؟" دەپ ۇسىنىس قويادى.

ٴىبراز ىنتىقسا دا ازداپ جۇرەكسىنگەن ول كوپشىلىكتىڭ شابىتتاندىرۋىندا، اقىرى، باتىلدىقپەن قول تەلەفونىن الىپ، كولەمدى تىكە تاراتۋ تۇعىرىنا ٴوتىنىش بەرەدى، تەز ارادا تولىمدىلىعىن تۇراقتاندىرۋدان وتەدى. دەگەنمەن الدىڭعى بىرنەشە رەتكى تىكە تاراتۋدان كەيىن نۇرگۇل ٴىبراز مۇڭالىپ: "ەكرانعا قاراسام، قارادايى ابىرجىپ، نە دەرىمدى بىلمەيدى ەكەنمىن، تورابكەرلەر سۇراعان سۇراققا دا قالاي جاۋاپ قايتارۋدى بىلمەدىم"، - دەيدى.

ساتىسىزدىككە موينىسال بولعىسى كەلمەگەن نۇرگۇل جاقسى ۇيرەنۋگە بەكىنەدى. ول باسقالاردىڭ تىكە تاراتۋىن، بەينە - كەسكىندەردى ۇزدىكسىز كورۋمەن بىرگە، قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە قايتكەندە ادامدى باۋراپ، كەسكىن تۇسىرۋگە بولاتىندىعىن اقىلداسىپ زەرتتەيدى. كەي كەزدەرى دەمالعاندا ول جالعىز ٴوزى سەرىكتەستىكتىڭ كەڭسەسۋ بولمەسىنە كىرىپ، پۋتۇڭحۋاعا جاتتىعىپ، قاتىستى كىتاپتاردى كورىپ، ٴبىلىم قورىن ۇزدىكسىز ارتتىرادى.

بىرنەشە ايدان كەيىن نۇرگۇل نەداۋىر العا باسادى. ساياحاتتىڭ قاۋىرت مەزگىلىندە تىكە تاراتۋدا ٴبىر رەتكىنىڭ وزىندە كورەرمەن سانى ەڭ كوپ بولعاندا 100 مىڭ ادامعا تايايدى.

جانكۇيەرلەرىنىڭ شابىتتاندىرۋىندا، نۇرگۇلدىڭ سەنىمى ارتا ٴتۇسىپ، ول ٴار كۇنى اۋىلدىڭ اۋىل شارۋاشىلىق ەرەكشە ونىمدەرىن تورابكەرلەرگە بەلسەندىلىكپەن تانىستىرىپ، شارۋالار اۋلاسىن ۇلكەن بازارمەن تۇتاستىردى.

قاشقار جياڭگوگو اۋىل شارۋاشىلىعى علىم - تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى چىن ۋنجۇن تىلشىگە بىلاي دەدى: قازىر نۇرگۇلدىڭ جانكۇيەرلەرىنىڭ نازار اۋدارۋ مولشەرى 100 مىڭ ادامعا جەتتى، سىرتتا تىكە تاراتۋدىڭ ٴبىر رەتكىسىندە جانكۇيەرلەرىنىڭ جاڭالانۋى، نەگىزىنەن، 500 ادام مولشەرىندە تۇراقتانادى. "تىكە تاراتۋ ارقىلى اي سايىن 100 مىڭ يۋاندىق ساتىلۋ سوماسى جارىققا شىعادى، ونىڭ ۇستىنە وسى ونىمدەردىڭ كوبىن ٴبىز كەدەي وتباسىلارىنىڭ قولىنان ساتىپ الامىز".

"تىكە تاراتۋدىڭ پايداسى سول ۋاقىتتىڭ وزىندە ٴبىر - بىرىمەن وي بولىسۋىنە بولادى، تورابكەرلەر ەندىگارى ۇندەمەي عانا كورىپ، تىڭداپ وتىرمايدى، ولاردىڭ دا ٴتۇرلى سۇراۋلارى بولادى، ونىڭ ۇستىنە كوپتەگەن قۇندى پىكىر جانە ۇسىنىس قويادى". نۇرگۇلدىڭ نازارىندا ٴدال وسىنداي قوس باعىتتى پىكىرلەسۋ بولعاندىقتان ٴتيپتى كوپ ادامنىڭ كەدەي وڭىرلەردىڭ قينشىلىعىن جانە كەدەي بۇقارانىڭ تالپىنىسىن تۇسىنۋىنە مۇمكىندىك جاسالعان. "مەن وسىنداي ويداعىداي دانەكەر بولىپ، تاۋ قويناۋىندا جاسىرىنعان جاقسى ونىمدەردى ەشكىم بىلمەۋدەي مۇشكىل حالدەن قۇتىلدىرىپ، ٴتيپتى، كوپ كەدەي بۇقارانىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ بايۋىنا كومەكتەسۋگە پەيىلمىن".

شينجياڭ گازەتى سايتى http://kazakh.xjdaily.com